

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concursse, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Inspecțiunea școalelor.

Am lăsat să se discute în largul ei chestiunea inspecțiunii școalelor noastre elementare. S'a și făcut uz de acest largământ spunându-și fiecare părerile sale până la deplasare.

De mult să simte la noi lacuna inspecțiunii școlare. Primul pas spre organizarea inspecțiunii școlare s'a făcut acum sunt opt ani când s'au luat inițiativa la Consistorul nostru. A se numi pe lângă protopop comisari de specialitate, a se institui pe lângă protopopi inspectori ajutători și a se institui un inspector școlar central pe lângă referentul consistorial. Aceasta eră idea fundamentală de unde s'a purces. Prin aceasta nu s'a intenționat nici o răsturnare că venirea întru ajutorul protopopului și a consistorului întru împlinirea inspecțiunii școlare, pe care nu o mai puteau face cu protopopul sau referentul prea însărcinați cu agendele enorm oprite în rezortul școlar.

Comisarii de examine s'au instituit din corpul învățătoresc, căci nu reclamă buget special și așa sa făcut primul pas spre îndrumarea practică a învățătorilor, cari aveau nevoie de îndreptare în neajunsurile lor. Vor fi fost și comisari cari n'au satisfăcut așteptărilor și-au produs mâhnire, dar aceasta încă nu însămnă, că instituțiunea n'a fost bună și că n'a înălțat nivelul învățământului și învățătorul comisar a încăput foarte bine pe lângă protopop.

Protopopul are să rămână și mai departe inspectorul școlar pentru că el are să supravegheze spiritul religios al învățământului, ca acela să fie dominant în școala confesională și să crească creștini ortodoxi buni. De aici nu poate repăși biserica. În considerarea agendelor multe ale protopopului ar fi de dorit să aibă un ajutor la rezortul școlar, la aceasta însă să recere buget și până când nu va fi acel buget nu putem vorbi de un ajutor stabil, ci numai de exmisiuni. Așa bunăoară din caz în caz ca protopopul să încredințeze pe învățătorii mai distinși din cercul său ca se facă inspecțiuni spre a ține la suprafață atențiunea asupra mersului învățământului și în caz de nevoie a putea lua demersuri și în decursul anului, ca școala se nu piardă în nelucrare anul școlar.

Avem satisfacția a constată, că protopopii în timpul din urmă au săvârșit o laudabilă activitate și au făcut tot ce le-au permis puterile lor. În genere, la consistor însă s'a dovedit de nesuficiență puterea unui om fie aceea ori cât de productivă, un referent școlar nu mai poate prevedea și referada internă și inspecțiunea externă și așa să impune grabnica realizare a planului de a institui pe al doilea referent care să poată inspecționa școalele.

Avem înaintea noastră trecutul care ne dovedește, că în lipsa inspecțiunii n'au fost rodul școalei adequat cu jerfele cari s'au adus pentru ea, cifra analfabeților este în dispoziție cu numărul școalelor susținute cu atât dea jertfe.

Așa cum stăm noi astăzi cu un referent abia putem rezolvă mizeriile școlare câte sunt înaintate la fondul consistorial, și rezortul școlar înaintea oarecum împins de jos, putem face numai administrația școalei în vreme ce consistorul ar trebui să aibă inițiativa de organizare și de conducere pedagogică. Aceasta însă numai așa o va putea face dacă va avea organe suficiente și apte de conducere pedagogică.

În măsura în care se va întări în centru conducerea școalei se va întări și școala în afară, regimele tari înaltă pretutindenea instituțiunile, pentru că numai ele sunt capabile se inspire viață în instituțiuni, și unitate în progres.

Chiverniselile bune din dieceza noastră vor face acum posibilă și instituirea referentului al doilea ori a inspectorului școlar, cum îl vom numi și nu va întârzia instituirea lui. Această ne întârește speranța în înflorirea școalelor noastre, căci sunt multe multe de îndreptat, mai multe decât se văd în cercul îngust de vederi câte s'au debitat în discuțiunea asupra acestei teme.

Școala de Duminecă în biserica anglicană.

Elevi ai școlii religioase de duminică sunt toți credincioșii anglicani din fragedă pruncie și peste tot decursul vieții. Școlile se conduc în parohii de preot, în orașe de capelani. Localurile acestora sunt în basementul bisericilor, și nu este biserică, sub care să nu fie sale luminoase și spațioase pentru adunări religi-

oase, unele destinate pentru copii, altele pentru adulți, pentru femei-mame și pentru bărbați. Câte o mică chilie, cea mai luxos împodobită și aranjată e destinată: *pruncilor sugători*.

Superintendentul școlii, când află că într-o familie s'a mai născut un copil, trimite părinților o scrisoare de conținutul acesta:

Frate!

Ne face plăcere a introduce pe micul D-Voastre N. N. în lista copiilor infanțini, și prin aceasta dorim a-l socoti membru al școlii religioase unde sunteți și C.V.; iar ca să Vă aduceți aminte de ziua nașterii copilului, Vă trimitem acest chip. Vei vrea să-ți aduci aminte și D-Ta de aceeași zi făcând un dar lui Dumnezeu, de câți-va bani pe când va fi copilul mare și-l vom primi în școala de copii.

Cu drag ne vom ruga lui Dumnezeu să binecuvinteze copilul cel mic.

N. N., preot.

NB. Chipul este o icoană, având la o parte chipul unui leagăn frumos împodobit cu un copil și de-asupra doi îngeri păzitori asupra leagănului. De altă parte, scrisoarea:

Se atestă că N. N. e membru în Despărțământul infanțin, și s'a născut la ziua luna anul . . .

Mama:

Tata:

Botezat în:

N. N., preot superintendent.

Un leagăn frumos împodobește sala pruncilor infanțini, unde câte un bilet legat cu pantlici arată numele fiecărui copil născut într'un an.

Părinții și copiii după terminarea serviciului divin se abat cu drag pe la această chiliuță a infanților.

Iar când copiii sunt mărișori, li-se trimite părinților pentru copii o altă scrisoare așa:

Micuțele prietin!

Când ai fost botezat am promis că biserica va avea grijă de tine. Această carte ți-o trimitem ca să vezi, că nu ne-am uitat de tine, ci și acum ne rugăm necurmat ca să fi cuminte și ascultător.

Prietinii tăi:

N. N., preot.

N. N., secretar.

În unele școli se cetește lista copiilor la: *Praznicul copiilor* și la *Crăciun* și le fac daruri. Părinții se bucură la aceasta și au iubire de școala de duminică.

I. Școala froebeliană.

Se ține la oară fixă duminica ori în decursul slujbei, ca părinții să poată participa la serviciul divin. Am cercetat niște prelegeri.

Învățătorul salută copiii: Bună dimineața, băeți, apoi îl întreabă ce-au făcut peste săptămână, o cântare, apoi jocuri, cu chipuri, animale, peisaje, soarele, luna, stele, pomi, paseri, etc. Urmează o istorioară biblică, enarează și ei. Se fac apoi a merge la biserică, se așează și li-se spune altă istorioară. Se folosesc chipurile. Povestesc istorioarele. Se inchipuie a fi misionari prin țări străine și la diferite ocupații de scene Formează trenuri, apucându-se unul de altul. Închipuiesc căruța cu cai ducând ajutor și hrană celor nenorociți. Li-se dă să construiască poduri, case, trenuri. Prelegerea o încheie cântarea, când fiecare dând mâna cu conducătoarea se duc acasă. Pentru cei bolnavi aduc bani, ca să sporească *fondul* lor.

Mi-am formulat asupra acestei rânduieli această judecată:

1. Părinții pot merge la biserică.

2. Copiii în 2 ceasuri își reimprospătează ce-au făcut peste săptămână și încep o nouă viață de plăceri.

3. Fac deosebire între ziua duminicii și alte zile.

4. Aplică lecțiile la viață, figurile fixează ideile.

5. Se controlează pe sine.

Au și manuale pentru „Kindergarten,” cu material distribuit pentru cele 4 anotimpuri. Și „Lecții biblice pentru începători.” Apoi rugăciuni de dimineața, de seara, mulțămită pentru mâncare, și Tatăl nostru.

II. Despărțământul copiilor.

Etatea de 7 ani: *Decalogul* și sărbătorile anului bisericesc.

Etatea de 8 ani: *Fericirile* și credeul apostolic. Tainele.

Etatea de 9 ani: *Viața lui Isus*.

Etatea de 10 ani: *Catehizmul ilustrat*.

III. Școala biblică

Etatea de 11—12 ani: *Legende evrești*. *Viața patriarhală* *Geografia Palestinei*.

Etatea de 12—14 ani *Profeții* și *preoții*. *Robiile*.

Etatea de 15 ani: *Plinirea vremii* și *Mântuitorul*.

Li-se dă cartea de slujbă: *Prayer Book*, și o studiază. Părțile biblice din ea le caută în *Scriptură*. *Catehizmul*. Ce este în *Prayer Book*, și *Catehizmul*.

IV. Clasele de adulți.

Clasele de adulți, în cari întrând li-se împărtășește elevilor *confirmarea*, poartă diferite numiri, după apostoli și femei sfinte.

Se predă istoria apostolică, în legătură cu epistolele apostolești și faptele apostolilor.

V. Despărțământul Seniorilor.

a) Istoria bisericească universală,

b) Misiunile moderne, domestice și esterne,

c) Lecții din *Prayer Book*,

d) Doctrina creștină,

e) Alcătuirea, Traducția și Interpretarea *Scripturii*,

f) Metodele moderne ale activității bisericești.

g) Biserica anglicană. Istoria, Doctrina, Ierarhia, Disciplina și Tainele ei.

h) i) j) k) l) m) Cursuri speciale după Unirea de studii biblice: *Cărțile T. V. T. N.* și *Epocii apostolice*.

n) *Prorocii* și doctrinele lor.

o) *Cărțile de înțelepciune* ale T. V. *Proverbele*, *Ecleziastul*, *Înțelepciunea lui Solomon*, *Iov*.

p) *Învățătura Școlii de duminică*. *Pedagogia*, *Studiul copilului* și *organizarea școlii*.

q) *Lira anglicană*.

În clasa aceasta bărbații, au societăți religioase ca: *Soc. Sf. Andreiu*, a *Samarineanului îndurat* etc., iar femeile societăți cu nume ca: *Marta* și *Maria*... cari țin anual congrese provinciale și universale.

Cu executarea acestui program răspunde Biserica anglicană mandatul lui Isus: *Mergând învățați*, iar rezultatul e conștiința religioasă vie a credincioșilor englezi, cultura lor înaintată, optimistă, onestă, respectarea preoțimei și înflorirea bisericii lor. Conferențele sinoadele și congresele preoților regulează metodele educației, o supraveghează și o controlează. Unii preoți sunt preoți religioși stând în legătură cu poezii și cu literații neamului lor, sunt istorici eclesiaști făcând parte din societățile istoricilor laici sunt filosofi, pedagogi etc. fruntași intelectuali cari trăiesc pentru biserică știind că prin biserică s'a ridicat neamul lor la atâta înflorire și numai prin astfel de preoți e în stare o biserică să înalțe un neam.

Căile virtuților în acest neam nu sunt părginite nici potecile păcatelor nu sunt nesupravegiate, și se aud vechi glasuri de profeți răsunând din inimile celor ce trăiesc în idealuri de profeți.

Și mă făcără aceste experiențe să cred, că religia pentru acest popor e o realitate, frumoasă și folositoare, de care omul sărac, bogat, cult ori simplu, și în orice stare a etății e influențat și călăuzit de idealul ei. Pentru completarea planului școlii religioase voi mai schița principiile evanghelice pentru *examenul de pietatate*, conform stadiilor vieții, pruncie, copilărie, junete, bărbăție și bătrânețe — în capitolele viitoare.

T. R.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor bănățeni.

Este incontestabil că întrunirile sunt în viața omenirii cele mai eficace mijloace pentru întărirea voinței și înălțarea sufletească a societății.

La 15/28 și 16/29 august a. c. s'au întrunit la Timișoara apostolii culturii neamului pentru a discuta bogatul program de muncă, pregătit de comitetul reuniunii. Și dacă în aceasta epocă de fier să impune societății a desvoltă o energie deosebită, cu atât mai vărtos se reclamă ea dela aceia cari prin destin au fost chemați se fie generația istorică a corpului didactic românesc. Adunarea s'a deschis la ora 9 jum. a. m. în biserica din Fabricul Timișorii, prin președintele Iuliu Vuia, care prin un instructiv discurs a ținut s' trezească în semenii săi conștiința demnității lor oficiale. Salută cu bucurie pe dl Gheorghe Părvu delegatul reuniuni Caransebeșene, care la rândul său în termini aleși salută adunarea.

Adunarea prin sculare dă expresiune durerii pentru trecerea la cele eterne a membrilor: Paul Miulesc și Atanasiu Sirca.

Procedând la constituire se aclamă notar Iosif Popa și Aurel Bădescu, iar bărbați de încredere Ioan Cismaș și Iuliu Lucața.

S'a constatat apoi prezența a 110 membri ordinari și adunarea se declară capabilă pentru decisiuni valide.

Am remarcat între oaspeți pe dnii Dr. Valeriu Mezin, Dr. Pompil Cioban, Vasiliu Voianțu s. a. Din raportul general apare că comitetul a ținut 4 ședințe și a rezolvit toate actele avizate lui; iar prezidiul a rezolvit 210 cauze. Bibliotecile au 911 opuri, iar reuniunea 2 fonduri: fondul reuniunii în sumă de 2978.70 cor. și fondul convictului în suma de 6374.71 cor. Cest din urmă s'a creiat abia de 2 ani, decând a luat co.ducerea reuniunii președintele Iuliu Vuia.

Raportul cassarului P. Ciucur se transpune comisiunii cenzurătoare. În comisiunea s'au ales: Ioachim Muntean, Alexiu Putici și Adrian Perii.

În comisiunea pentru înscrierea membrilor: Petru Ugliș N. Alexa și Ștefan Murgu.

Dl Iosif Ștefan cetește conferința sa despre Mihail Eminescu ca poet și pedagog. Interesanta conferință s'a ascultat cu vădit interes, iar conferențiarului i-s'a dat mulțămită.

Urmează o discuție asupra chestiunii: „Cari sunt modalitățile întemeierii ligei școlarilor abstinenți“ Dl Iosif Popa, cetește instructivul său studiu și face propuneri concrete. Iau parte la discuție dnii Vuia, Ugliș, Nicorescu, Mihai și alții, după care adunarea hotărăște ca cu începerea anului școlar actul fiecare învățător să ia obligația de a întemeia liga școlarilor abstinenți a aranjă serbări școlare cu piese teatrale prin cari se combate alcoolismul și a răspândi literatura de combatere a alcoolismului.

Comitetul completat prin membrii: Petru Ugliș, T. Bucurescu și Constantin Mihai, se însărcinează cu elaborarea unui normativ de organizare a ligei din chestiune. Ven. Consistor este rugat a interveni la guvern pentru închiderea ospătăriilor în zilele de duminică și sărbători, tinerimea până la 15 ani să fie oprită a cercetă localurile publice a se organiza conferințe cu schiopticonul, a se creia și răspândi o literatură populară pentru combaterea alcoolismului.

Telegramele de salutare ale domnilor Dr. Traian Putici — dela Lausane — și Cornel Lazar, să primesc cu însuflețite aclamări.

Dl Iulian Lucața dă cetire frumosului d-sale studiu. „Din idei vechi, convingeri noauă,“ care a captivat interesul auditorului prin modul interesant și atrăgător în care a îmbrăcat idei conducătoare în reformarea învățământului limbistic Dl Lucața s'a dovedit un bărbat deplin orientat asupra reformelor acestui învățământ, reclamate de considerațiuni practice. După ce s'a lămurit chestiunea prin vorbirile membrilor Vuia, Bucurescu și Lepa, chestiunea s'a făcut obiect de studiu în adunărilor despărțămintelor.

În aceea ședință s'a cetit și conferința zelosului membru N. Alexa. „Ceva despre ordinea lumii“ Fiind timpul înaintat ședința se ridică, anunțându-se a doua pentru orele 3 p. m. Învățătorii s'au întrunit apoi la un prânz comun, dela care au lipsit vorbirile, voinđ învățătorimea a arată că ea nu prin toaste, ci prin o muncă serioasă dorește a impune. Nu vorbe, ci fapte dorim.

Redeschizându-se ședința la ora 3 se cetese telegramele de felicitare ale reuniunii aradane și orădane, precum și a referentului Dr. Ciuhandu și Bl. Codreanu se primesc cu însuflețite urale. Punându-se la ordine „Chestiunea inspecțiunii școlare“ tractată cu multă competență de d-nul Iuliu Vuia, d-sa cedează prezidiul d-lui Simeon Faur. Dl Vuia s'a dovedit și prin tractatul prezent a fi de ceea ce pururea l'am cunoscut. După-ce au luat cuvântul în chestiune și și membrii Baran, Lucața, Lepa, Suciu și Indreică, cauza s'a transpus comisiunii competente.

Telegrama Preacuvioșiei sale arhimandritului Augustin Hamsea, s'a primit cu mare însuflețire.

Seara la ora 8 și jumătate s'a început concertul aranjat cu concursul bravului cor dela Chisătău, care venise în număr 50 sub conducerea dlui Lucian Sepețan. Bună impresie a făcut că tatăl cedase ulterior conducerea fiului să Sever Sepețan. Reputația bine-stabilită a acestui dar cultural ne absolvă de ori și ce cuvânt de laudă!

Reuniunea învățătorilor a ridicat mult prestigiul ei propriu prin aceasta producțiune culturală.

Concertul a fost relativ destul de cercetat, cu atât mai vărtos că în aceeași zi și Maerii Timișorii au avut serbări culturale sociale.

Ședința ultimă s'a deschis în 29 august la ora 9 a. m.

Raportorul comisiei literare, dl S. Andron, raportând asupra modalității întemeierii bibliotecilor parohiale, după ce în introducere apreciază importanța continuei cvalificări a tineretului și poporului prin cărți potrivite, face propunere concretă. După ce au luat cuvântul în chestiune membrii Baran, Muntean, Vuia și Șandru adunarea decide: în scopul creierii bibliotecilor parohiale ven. consistor să prelimineze din oficiu o sumă în preliminarele comunelor, preoții și învățătorii să aranjeze concerte, și să adune contribuiri etc. în beneficiul bibliotecii.

Ven. consistor să elaboreze un regulament al bibliotecilor și să circuleze lista scrierilor acomodate.

Urmând referada comisiunii censurătoare prezentată prin referințele ei Ioachim Muntean, adunarea generală, după o discuție animată decide: încasarea taxelor restante, schimbarea titlului fondului convictului în „fondul de ajutorare pentru fiii învățătorilor“ să se solicite la veneratul consistor rezolvirea rugării reuniunii de a se face un memoriu înaltului guvern pentru reducerea anilor de serviciu, să fie rugat ven. consistor a dispune ca toți învățătorii să fie provăzuți cu diurne și „viatec“ la adunările reuniunii. În chestia întemeindului organ pedagogic sa decis: „Vatra școlară“ să se decreteze de organ oficial impunându-se atât bibliotecilor școlare cât și învățătorilor. Pentru redactarea ei să se constituie un comitet de redacție compus din membrii tuturor provinciilor mitropoliei. Pentru asigurarea existenței să se creeze un fond.

La propunerea limbei maghiare se roagă ven. consistor a da învățătorilor mână liberă de ași alege manualele. Să se tipărească diplome pentru membrii, deasemenea să se continue tipărirea anuarului reuniunii. Orfanului T. Jurma i-se votează un ajutor de 100 coroane, din fondul reuniunii, iar dl Iuliu Puticiu un onor de 50 cor. din fondul convictului.

Cererei membrului G. Caba i-se răspunde că e îndreptățit la spesele pentru conferințe provăzute în concurs.

Adunarea cu mare însuflețire decide a aranja în feriile anului viitor excursie de studii la Roma alegând spre acest scop o comisiune de 10, căreia i-se concredere afacerea.

Activitatea înbucurătoare a biroului și comitetului se ia cu plăcere la cunoștință.

Referentul P. Ugliș referează că s'a înscris de membru fondator A. Indreica.

Socoata licitării obiectelor rămase dela loterie se aprobă.

În firul propunerilor adunarea primește: Propunerea membrului Ștefan Ștefan de a se ruga ven. consistor a da potrivit explicare paragrafului 3 al legii cvinovenalilor, adică că binefacerea acelora să nu fie legată de servirea învățătorilor în una și aceeași comună. La propunerea membrului Valeriu Ghileran, adunarea dă expresiune regretelor și totodată protestează în contra celor publicate în Nr. 18 al „Revistei preoților“ din Timișoara, sub titlul „Câte ore de prelegere are învățătorul la an“? La propunerea membrilor Neagu și Magdu adunarea votează mulțumită protocolară Escel. Sale ministrului de comerț pentru favorul călătoriei acordat și învățătorilor confesionali, rugându-l ca acela să se extindă și asupra familiei și a învățătorilor emeriți. La propunerea lui T. Page adunarea roagă pe ven. consistor ca în viitor pedepsele dictate asupra învățătorilor pe cale disciplinară să se administreze fondului de ajutorare a fiilor de învățători.

Urmează raportul asupra chestiunii inspecțiunii școlare prezentată prin referentul ei Iulian Lucața care propune iar adunarea decide: să roagă ven. consistor să creeze pentru dieceză un post de revizor general al învățământului, ca șef de secție, căruia să i-se dea un contingent de subrevizori dintre învățătorii în funcție, cu prăcsă și abilitate ca povățuitori și îndrumători.

Proxima adunare generală s'a decis a se ține la Timișoara în prima jumătate a lunii august. Adunarea s'a închis la jum. 1 p. m.

Fie ca și aceste lucrări să contribuie la promovarea culturii neamului și ridicarea prestigiului statului învățătoresc.

Bazoș, la 6 sept. 1910.

Un membru.

Alcoolismul.

Nu este destul de răspândită convingerea tocmai printre cei direct interesați, adică printre țărani, că alcoolismul, beția, este o pacoste tot așa de mare, precum erau altădată epidemiile cele mai grele, ca holera, ciurma, etc. Cu toate că stricăciunile ce face beția la țară au spăimântat pe toți cei dela orașe, cari au ochi de văzut și cari au milă omenească de sătenii noștri, — ei însăși s'au învățat se vede cu răul, nu mai au ochi pentru rușinea și urmările rele ale beției și prin urmare au nevoie de a fi luminați asupra unei primejdii care amenință în sănătate și viață, nu numai pe dânșii, dar încă și pe copiii lor, pe cari doar de sigur că-i iubesc și n'ar vrea să le facă un rău.

Asupra pricinilor alcoolismului la țară s'a scris mult, dar e bine să se arate iară și iară aceste pricini, pentru că numai cunoscându-le pe ele, putem găsi leacul răului, care a devenit o adevărată primejdie pentru neamul întreg.

Una din pricinile cele mari ale beției este starea culturală înapoiată a țaranului. Cum are un ceas liber, el nu cunoaște altă trecere de vreme și altă petrecere decât băutura. Aceasta îngreue și propaganda antialcoolică printre țărani. E greu să propovăduiești în cârciumă contra băuturii și e greu să iei omului locul unde se întâlnește cu alții, pentru a petrece câteva ceasuri și „a mai uită necazurile“, fără ca să-i dai ceva în schimb.

Trebuie deci ca propaganda antialcoolică să se unească cu alteva plăcut. Șezătorile literare sunt foarte bune, dar ele trebuie făcute pe înțeleșul țărănilor și să fie instructive, dar nu așa încât să se ceară săteanului o sforțare obositoare de creier pentru a le gusta. Să fie o petrecere, nu o școală. Și dacă țaranul va sta câteva ceasuri la șezătoare, în loc de a sta la cârciumă, se va fi făcut mai mult pentru combaterea alcoolismului, decât cu o sută de predici și discursuri.

Prin aceasta nu voim să spunem că predicile și discursurile nu sunt trebuincioase. Dar și ele trebuie să aibă un caracter special. Preotul se va folosi de orice prilej pentru a combate beția, dar o va face în așa chip ca să reiasă că numai dragostea de păstoriții săi, îl îndeamnă. Pentru ca însă predica preotului să fie eficace, neapărat el trebuie să dea exemplul abținerii și să nu bea nici un fel de alcool, căci cu vechea vorbă „ce face popa să nu facă norodul“ nu se combate alcoolismul. Toți cei convinși de primejdia alcoolismului, trebuie să facă dovida convingerei lor, să se abție dela băuturile alcoolice. De n'o fac, ce preț va pune băutorul pe convingerea și sfaturile lor?!

Dar dacă la generațiunea actuală propaganda anti-alcoolică va prinde mai greu, la cea viitoare se pot obține cele mai frumoase rezultate. Învățătorul poate face în școală foarte mult în această privință. Nu numai să arate copiilor urmările nenorocite ale alcoolului, dar să-i obicinuiască din vreme a găsi plăcere în alte ocupațiuni decât băutura, așa că atunci când vor fi oameni, să se poată lipsi cu totul de cârciumă. Când omul a prins gustul cetitului, el se va folosi de fiecare clipă de libertate pentru a și-l satisface, — tocmai după cum bețivul profită de fiecare clipă pentru a-i mai trage o dușcă. Cetitul va deveni o patimă și oricine va înțelege că o patimă folositoare, iar nu una primejdioasă ca băutul.

Dar în școală copiii vor mai trebui obicinuiți cu jocurile la aer liber, cu gimnastica, în care scop se vor organiza și societăți. Vom mai construi la sate

societăți de pompieri voluntari, cari vor face exerciții duminica. Vom obține astfel rezultate folositoare și vom sustrage oamenii dela cărciumi dezvătăndu-i totodată de băutură. În multe sate ale Germaniei, Suediei și Norvegiei, s'au introdus și jocurile de inteligență, cum e șahul de ex. Duminica satul întreg, tineri și bătrâni, bărbați și femei, și-o petrec la intruniri, conferințe sau prin grădini jucând șah. Acest joc contribuie și la dezvoltarea inteligenței și scurtează aproape cu totul ocazia de băutură. Dacă șahul ar fi la noi un joc prea greu, s'ar putea lua altele mai ușoare ca dame, halma și s'ar putea începe chiar cu țintarul, destul de cunoscut și la sate.

Toate acestea sunt numai indicațiuni de ceea ce s'ar putea, ar trebui să se facă. Sunt însă de sigur încă alte multe căi, pe care condițiunile locale le arată omului inteligent și de cari trebuia să se uzeze în combaterea alcoolismului. La țară influența personală poate fi mult mai mare decât în orașe. Oamenii se cunosc mai bine și depind mai mult unul de altul la sate. Ori cine deci simte că are un ascendent asupra consătenilor săi, trebuie să se folosească de dânsul pentru a combate beția, știind că astfel își îndeplinesc o datorie creștinească față de aproapele lui și o adevărată datorie națională și patriotică.

Numai astfel se va putea ajunge ca țărănimea din propriul ei indemn să se lase de băut. Schimbările mari în obiceiurile vechi ale unui popor, nu se pot face decât dacă o generațiune a trecut. Putem stărpi prin propagandă alcoolismul la oamenii mari, îl putem cu totul stărpi la generațiunea ce vine, dacă din școală ne vom folosi de toate mijloacele pentru a sustrage trupurile tinere dela consumațiunea alcoolului și dacă vom reuși să le convingem de greaua primejdie a acestei consumațiuni.

De sigur că o legiuire rațională și sistematică trebuie să sprijine această propagandă. La noi s'a făcut un început bun cu legea d-lui Costinescu pentru monopolizarea cărciumilor. Dar cu aceasta suntem încă departe de idealul care ar fi interdicțiunea generală a vânzării unor anume produse spirtoase, a rachiuilor de exemplu. În Elveția o asemenea interdicție legală există pentru absint, — și ce este vrednic de notat, este că ea a fost votată de majoritatea populațiunii, căci s'a hotărât prin referendum, adevărat printr'un fel de plebiscit, fiecare cetățean având să se pronunțe direct prin votul său pentru sau contra interdicției de a se mai desface absintul.

Când vom ajunge și noi timpul acesta? Nu că populațiunea noastră ar fi așa de convins alcoolică; am avut doar sate cari au declarat că nu le trebuie cărciumă, — dar diferite interese de ordin economic stau încă în calea unei mai energice exterminări a alcoolismului pe cale legală.

Combaterea alcoolismului la țară este o chestiune de valoare a neamului, nu numai pentru că țărănimea constituie marea majoritate a națiunii și cea mai pură parte a ei, dar și pentru că țărănimea e rezervorul din care ori ce popor trage mereu puterile de renaștere și reînviore, așa că dacă țărănimea e prăpădită de boli, neamul întreg se resimte și e amenințat în viitorul său!

Pe lucru deci și fiecare în cercul său să lucreze pentru stărpirea alcoolismului.

Tabele de cetire

conform ordinațiunii ministeriale
Nr. 76000/1907.

Cu text românesc, acomodată la orice metod Cor. 6.—

Cu text unguresc, acomodată la orice metod Cor. 4-80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

90 bucăți tabele la istoria naturală, tipărite în mai multe colori și întinse pe carton, Cor. 40.—

Comandele se pot face la firma editoare:
Librăria diecezană Arad.

CRONICA.

Institutele pedagogice. „Tribuna“ descopere ca ceva nou primejdia institutelor noastre pedagogice, că anume să pregătește statificarea institutelor pedagogice, și impună organelor bisericești, că nu se ocupă cu aceasta importantă chestiune pentru biserică. Cam întârziat a aflat autorul acestui articol de planul statificării preparanților, căci despre aceasta să scrie de mult în ziarele maghiare și să discute în cercurile oficiale. După părerea noastră n'am fi ajutat nimic prin o discuțiune în organele bisericești, ci dimpotrivă am fi stricat cauzei. Este destul se o știm aceasta și să ne întărim prin organizație internă institutele pedagogice, ca să nu servească motiv de excepționare și închidere. În acest punct biserică oficială face toate câte-i sunt cu putință și urmează cu ochii deschiși dezvoltarea lucrurilor. Sperăm a fi zis destul prin aceasta.

Nr. 5138/1910.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în „Biserica și Școala“ pentru conferirea unui stipendiu diecezan de 1000 coroane, adevărat una mie coroane, spre scopul pregătirii pentru catedra de desen și caligrafie la școala medii.

Îndreptățiți la acest stipendiu sunt:

Tinerii ortodocși din întreaga dieceză a Aradului, cari au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort. din Arad, instruite cu următoarele documente originale ori în copii autenticate la vr'un notariat public regesc:

1., Estras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române gr. or.

2., Testimoniu despre absolvirea vre unei școale medii, dinpreună cu atestat de maturitate;

3., Certificat medical despre starea sanitară a recurentului.

4., Declarațiune despre aceea că după absolvire va primi să fie aplicat în serviciul diecesei Aradului, cel puțin **cinci** ani și că la din contră se obligă și garantează restituirea stipendiului.

5., La acest concurs se admit și reflectanți, cari având pregătirile recerute din școalele medii, au și început cursul de asemenea pregătiri.

Concurentul va avea să arate în petițiune că are ori nu și alt stipendiu; dacă da de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului nu se vor lua în socotință.

Fiecare concurent are să comunice locul, posta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului.

Arad din ședința Consistorului ca senat școlar dela 12/25 august 1910.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Concurse.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din comuna **Cristior-Cristiorul de sus țiarină** cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia Biserica și Școala cu următorul sălariu: a., bani gata repartizați pe credincioșii aparținători la aceasta școală 600 cor. b., locuință stătătoare din o chilie 1. culină și 1. cămară. c, dela înmormântare mare 1. cor. mică 40. fileri. d., pentru conferință când va lua parte 20. cor.

Doritorii de a ocupa acest post sunt obligați a instrui și deprinde pruncii de școală în cântare, a conduce și deplini cantoratul în toată duminica și sârbătoarea la s. biserică, tot așa și la funcțiunile veninde în parohie pe lângă stola mai sus însemnată.

Întregirea salarului la suma prescrisă de lege precum și a cvincvenalului rămâne a-se cere dela stat după deplinirea stațiunii conform decisului dela comisia comitatenză de sub Nr. 3782/910.k. după care deja comuna a recurs dar din lipsa bugetului ministrului de cult în urma stării de ex-lex, sub Nr. 55225. sa prenotat numai.

Ceice dorese a ocupa acest post să-și trimită recursul ajustat cu documentele de lipsă adresat comitetului parohial din Cristior până la 15/28 august a. c. către P. On. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter în Vaskoh-C. Bihor, iar până la acest termen a se prezenta în s. biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cristior din ședința comitetului parohial ținută la 4/17 iuliu 1910.

Comitetul parohial

Cu știrea și învoirea mea: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc din **Bălăleni** se escrie concurs cu termen de alegere **30 zile** de la prima publicare, pe lângă următoarele emolumente: Salar în număr 600 cor; cvarțir cu două chilii și folosirea intravilanului școlar; venitele cantorale; și întregire dela stat la 1000 cor.

Recurenții vor avea să-și înainteze rugărilor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial din Bălăleni, P. O. Domn protopresbiter Adrian P. Deseanu în Vaskoh.

Alegândul va prevedea agendele cantorale în și afară de biserică.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru întregirea postului de învățător din **Hodoș** (tractul Belințului), să escrie concurs cu termen de **14 zile** în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 800 cor.

2. Uzufructul dela 4 jugăre și 500□ socotit cu 200 cor.

3., Scripturistica 4 cor.

4., Conferința 16 cor. apoi locuință liberă.

Cvincvenalele să vor cere dela stat.

Fără alt onorar, alesul e obligat a presta și servicii cantorale, atât în, cât și afară de biserică.

Darea după pământ o supoartă învățătorul.

Reflectanții au să-și înainteze petițiile concursuale, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Belincz, Temes-megye), și în lăuntru termenului concursual, sunt poftiți a se prezenta în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc — cantoral din **Sân-Miclăușul-Mare** devenit vacant, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1., Salar fundamental 1000 cor. plătit înainte în rate lunare ori treilunare și cvincvenalele prescrise în lege, după anii de serviciu prestați în aceasta comună.

2., Locuință cu trei odăi, culină, cămară și șopru de lemne.

3., O grădină afară.

4., Pentru participare la conferință 20 cor. iar pentru scripturistica 10 cor.

Dela recurenți se recere diplomă învățătorească.

Învățătorul ales pentru salarul espus mai sus e îndatorat fără alta remunerațiune — a prevedea cantoratul în biserică.

Recursele ajustate conform Regulamentului sunt a se înainta în termen legal oficiului protopresbiterial ort. rom. din B. Comloș (Nagy-Komlos) comit. Torontal, având recurenții a se prezenta în cutare duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Sân-Miclăușul-Mare, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Sân-Miclăușul-Mare, ținută la 22 aug. (4 sept.) 1910.

George Dogar

președinte.

Ioan Popovici

notar adhoc.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* adm. protopop.

—□—

1—3

Nr. 5/1910 E. G. B.

Se publică concurs pentru unul ori două stipendii de 400 cor. anual din fundațiunea Elena Ghiba Birta pentru anul școlar 1910-1911 cu terminul de **14 zile** dela prima publicare.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt în prima linie rudeniile testatoarei, iar recurenții neînrușiți, de religiunea gr.-or. rom. din comitatele Arad, Bihor, Bichiș și Cenad numai atunci se primesc, când lipsesc competenți dintre rudeni.

Recurenții au să-și înainteze cererile lor la adresa Comitetului administrativ al fundațiunii Elena Ghiba

Birta în Arad, provăzute cu timbru de 1 cor. și instruite cu următoarele documente originale ori copii autentice:

1. Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că și de prezent aparține bisericii gr.-or. române.

2. Rudeniile mai au să adnezeze și informațiune familiară, prin care pot să dovedească, că sunt înru-diți cu testatoarea.

3. Atestat de paupertate dela diregătoria competență, cu date pozitive despre starea materială a părinților și a recurenților. Acest atestat să fie confirmat prin subscrierea parohului local.

4. Testimoniu școlastic, că au absolvat cel puțin școala elementară cu succes, iar aceia, cari au ascultat deja cursuri la vre-o școală medie sau academie respective universitate, să dovedească, că au câștigat astfel de testimoniu, încât pot trece în cursurile superioare.

5. Certificat medical despre starea sanitară.

6. Dacă recurentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic, unde a fost, și ce purtare a avut.

7. Recurentul să arete specialitatea, la care, locul, unde are sa urmeze studiile, precum și dacă are ori ba alt stipendiu. Pentru cazul, că recurentul ar fi înscris deja la vre-un institut de învățământ, aceasta să o dovedească prin certificat dela direcțiunea respectivului institut.

8. Fiecare stipendist este obligat, ca după terminarea studiilor să asigure comitetul administrativ, că îndată ce își va ajunge scopul dorit și li va permite starea materială, va depune pentru totdeauna 50 coroane pentru augmentarea acestei fundațiuni.

9. Petițiunile lipsite de condițiunile de mai sus, ori sosite după terminul de concurs, nu se vor lua în socotină.

Arad, la 25 aug. (5 sept.) 1910.

Pentru comitetul administrativ al fundațiunei Elena Ghiba Birta:

Ioan I. Papp.
Episcop.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător dela școala conf. gr. or. română din comuna **Lalașinț**, protopresbiteratul Lipovei (Lippa) se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Salariul fundamental 1000 cor. 2. Cvinvenalele prescise de lege conform serviciului prestat în comună. 3. Cvarțir cu 2 chilii și o grădină de 1200□ intravilan, 4 lanță estravilan în gunoște și 400□ din grădinile mari. 4. Pentru participarea la conferințele învățătoresți și a reuniunii în total 50 cor. 5. Scripturistica 30 cor. Dela înmormântări până la 7 ani 40 fil. dela 7 ani în sus 1 cor., cu liturgie 2 cor. Pentru familiașul școalei 64 cor. 6. După pământul ce beneficiază învățătorul ce se va alege va suportă dările prescise. Pentru încălzirea școalei cu cărașie cu tot 300 cor. Alesul va avea a provedea afară de școala cotidiană și instrucțiunea elevilor dela școala de repetiție precum și conducerea ambelor ștrane și a cântă cu elevii în și afară de biserică fără alta remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți ca recursurile lor ajustate conform regulamentului ordinarilor în vigoare adresate comitetului parohial din Lalașinț să le substearnă Pr. On. oficiu protopresbiteral în Lipova (Lippa) (Temes m.) având totodată a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică

din Lalașinț pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic. Recurenții cari vor putea dovedi că sunt apți pentru a instrua și a conduce cor vocal vor fi preferiți.

Lalașinți 22 august (4 septembrie 1910.)

Stefan Mihailovici
not com. par.

Ioan Hădan
preș. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu* adm. protopopesc.

—□—

2—3

Prin aceasta să publică concurs pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. rom. din **Nagykomlós (B-Comloș)** devenită vacantă prin penzionarea învățătorului Nicolae Popovici cu termin de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Salariul împreunat cu acest post este:

1. Salar fundamental 1000 cor. anual în bani gata.

2. Cvarțir constător din o chilie, tindă, cămară, podrum, pod, grajd, cocină și grădină intravilană 400□ st.

3. Cvinvenalele prescise de lege să compută numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună.

4. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 80 fileri.

Alesul învățător e îndatorat a îngriji pe spesele proprii de ținerea în curățenie a locuinței sale în partea din lăuntru, a conduce — fără altă remunerațiune — strana dreaptă și a instrua băeții în cântările bisericesti.

Dela recurenți să recere cvalificațiunea inv. prescisa de lege și atestat despre capacitatea de a putea instrua și conduce corul.

Ceice doresc a ocupa acest post inv. vor avea a-și înaintă recursele ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Nagykomlós (B. Comloș) oficiului ppopesc din Nagykomlós (B. Comloș) cottul Torontal având a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare spre a-și arată desteritatea în cântări și tipic.

Din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută în Nagykomlós (B. Comloș) la 22 august (4 sept) 1910.

Nicolae Olărescu
v. preș. comit. par.

Julian Popescu
notar comit. par.

În conțelegere cu: *Mihailu Păcățian* adm. protopopesc.

—□—

2—3

Prin aceasta se publică concurs repetit pentru îndeplinirea parohiei de **cl. III-a Vârciorog**, protopresbiteratul Peșteșului, cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala,” conf. ord. Ven. Consistor Nr. 2981/313 B 1909, — pe lângă următoarele emolumente: 1. Casă parohială. 2. Pământ arător și fânaș. 8 jugh. catastrale. 3. Competința de bir dela 100 numere de case, câte o merță de cucuruz sfârmat, sau câte 1 cor. bani. Se observă că atât din bir, cât și din pământul parohial, din trei părți, o parte este a cantorului; iar din bir a noua parte din zece e a crâșnicului. 4. Venitele stolare dela înmormântare mică 1 cor. 20 fil. mare 6 cor. dela oameni săraci, după norma ștolară în vigoare. Dela înmormântări mari, unde se poștește stâlp, predică, cu 12 evanghelii pe drum, dela 10 cor. în sus, după norma ștolară. — 5. Dela feștanii 40 fil. dela maslu 1 coroană. 6. Întregirea dotației dela stat conform venitelor deja fasio-nate în coala B.

Cererile de concurs se vor înaintă subscrisului adresate comitetului parohial, în terminul concursual,

adjustate regulamentar, — iar cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii se vor prezenta în sfânta biserică din Vărciorog spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic. *Comitetul parohial.*
În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu* protopresbiter.

—□— 3—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătoarești se publică concurs cu termen de alegere după 30 zile dela prima publicare.

1. **Căpâlna**, salarul 600 cor.
2. **Craiova**, în bani 300 cor. 4 jug. pământ 12, cubule bucate, și 8 stânjini de lemne.
3. **Dumbrăvița de codru**, 500 cor.
4. **Hășmaș-Urviș**: 196 cor. 20 șinice bucate, lemne după trebuință.
5. **Groși-Bârzești**: 88 cor. 15¹/₂ cubule bucate, 8 orgii de lemne.
6. **Mărăuș-Secaci**: 222 cor., 8 orgii lemne, 16 cubule bucate, câte 1 litră fasole și câte 100 porții de fân și pae.
7. **Susag-Tâlmăciu**: 400 cor., 20 cubule bucate.
8. **Ursad**: 500 cor.
9. **Urvișiu de Buișiu**: 500 cor.

Cătră aceste beneficii sunt a se compută și stolele cantoralu uzuat cu locuințe și grădine de legume. Din lemne se vor încălzi și salele de învățământ. Întregirea salarelor și cvincvenalelor se va cere dela stat.

Reflectanții au a se prezenta la sf. biserici din comunele unde voiesc a competă spre a cânta; iar recursele instruite conform prescrișelor § 58 din Regulam. școalelor populare, sunt a se înaintă la subșcrișul în F. Györös.

Pentru comitetele parohiale: *Petru Serbu*, protopop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. română din **Apateul român**, protopresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1. Bani gata 1000 de coroane și anume 600 cor. dela comuna bis. iară 400 de cor. dela stat. 2., cvartir liber cu grădină 3., stolele uzuat. Alesul învățător e obligat a provedea cantoralul în și afară de biserică, a instrua școlarii în cântări și ceremoniile bisericesti fără altă remunerațiune.

Reflectanții în termen legal au a-și în inaintă recursele adjustate conform regulamentelor în vigoare P. O. oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Oradea-mare și în atare duminică ori sârbătoare au să se prezinte în sf. biserică din Apateul român pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic. *Comitetul parohial.*

În conțelegere cu mine: *Toma Pacala* protopop inspector școlariu.

—□— 3—3

Pe baza autorizării Ven. Consistor diecezan de sub nrul 4431/1910, pentru îndeplinirea parohiei a doua din **Petriș**, devenită vacantă prin moartea fostului preot Ioan Popovici, prin aceasta se publică concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Parohia este de **clasa a II-a**.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Jumătate sesie de pământ, parte arător, parte fânaș. 2. Birul și stolele legale. 3. Întregirea din vistieria statului.

Văduvei și orfanilor minoreni rămași după repostatul preot li se susține dreptul garantat în §-ul 26 al Regulamentului pentru parohii.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și trimită recursele lor adjustate conform regulamentului în

vigoare și adresate comitetului parohial din Petriș, Oficiului pprezbiteral din Mariaradna, iar dâșșii să se prezinte — pe lângă stricta observare a dispozițiunilor regulamentare în Sta biserică diu Petriș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial ținută la 18/31 iulie, 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protoprezbiter.

—□— 3—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din **Soborșin**, post devenit vacant prin pensionarea învățătorului Protasie Givulescu se publică concurs cu termenul de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Emolumentele încopciate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental cor. 1000. 2. Relut de lemne cor. 70. 3. Folosința alor 10 jug. pământ estravilan. 4. Competința de lemne din pădurea urbarială după ²/₄ sesiune de pământ, din care se va încălzi și sala de învățământ. 5. Ștolele uzuat de cantorat. 6. Cvartir liber și grădină.

Postul este a se ocupa la 1 octomvrie n. a. c. Învățătorul ales este îndatorat a provedea strana fără nici o altă remunerațiune.

Dela recurenți se cere, să producă testimoniu despre absolvarea alor 4 clase medii sau civile, testimoniu de evalificațiune învățătorescă cu calcul „distins“ și atestat, că sunt capabili a conduce cor.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recursele lor adjustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Soborșin să le trimită oficiului protoprezbiteral din Mariaradna, iar dâșșii să se prezinte în sta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința dela 15/28 august 1910.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* protopresbiter, inspector de școale.

—□— 3—3

Compactor român în Arad
Iustin Ardelean
Strada Weitezer János Numărul 13.

Execută grabnic
și prompt tot felul
de lucrări, ce se
ating de aceasta
branșe. Legătură
fină și durabilă.
Servicii prompt și
prețuri moderate

